

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO MOTYVUOTA IŠVADA

2019 m. rugsėjo 25 d.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau – *Tvarka*), Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis (toliau – *Rekomendacijos*), patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, valstybės įmonėje „Regitra“ (toliau – VĮ „Regitra“, Įmonė) buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas. Analizuotas laikotarpis **nuo 2018 m. liepos 31 d. iki 2019 m. rugsėjo 10 d.**

Praktinių transporto priemonių vairavimo įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo (toliau – *vairavimo įgūdžių patikrinimo*) srities korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo nustatoma Vilniaus filiale ir Panevėžio filialo Utenos grupėje.

VĮ „Regitra“ savarankiškai vertino korupcijos pasireiškimo tikimybę (toliau – KPT), vadovaudamasi *Rekomendacijomis*. Buvo vertinama veiklos sričių atitiktis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams. Korupcijos pasireiškimo tikimybė buvo vertinama, siekiant išsiaiškinti galimus korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnius. Buvo nustatomi kriterijai, renkami tai pagrindžiantys teisės aktai, ieškoma spragų ir nustatomas tinkamiausias rodiklis. Pasirinkti vertinimo metodai – atlikta teisės aktų peržiūra, pildytas *Rekomendacijose* pateiktas klausimynas, atlikta asmenų ir darbuotojų apklausa.

Išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės kartu su ekspertais (dirbusiais pagal Sutartį) parengė Administravimo departamento Veiklos planavimo ir kokybės valdymo skyriaus darbuotojas, pagal pareiginę instrukciją vykdamas ir korupcijos prevencijos funkcijas Įmonėje, taip pat Veiklos departamento Egzaminavimo ir vairuotojo pažymėjimų išdavimo skyriaus darbuotojai. Projektas buvo pateiktas Įmonės Antikorupcinės komisijos nariams, kitiems suinteresuotiems asmenims, vadovybei.

Išanalizavus teisės aktus ir įvertinus užpildytą klausimyną, nustatyta, kad KPT VĮ „Regitra“ *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje **egzistuoja / neegzistuoja**, vykdoma veikla atitinka Tvarkoje nurodytus kriterijus.

ĮSTAIGOS VEIKLOS SRIČIŲ ATITIKTIES KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS KRITERIJAMS NUSTATYMAS

I kriterijus – Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

Per analizuojamąjį laikotarpį VĮ „Regitra“ *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 str. 2 d. nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų

Vertinant, ar įstaigoje buvo užfiksuoti kiti tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuose numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai¹, nustatyta, kad VĮ „Regitra“ *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje buvo užfiksuoti 3 (trys) pažeidimai. 1 atvejis užfiksuotas Šiaulių filiale ir 2 atvejai – Panevėžio filiale. Visais atvejais konstatuota, kad darbuotojai:

- padarė darbo pareigų pažeidimą – nesivadovavo teisės aktų nuostatomis (išmanyti ir sąžiningai vykdyti pareiginėse instrukcijose ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus, pavestą darbą atlikti laiku ir kokybiškai);
- nesilaikė pareiginės instrukcijos (nustatančios, kad pareigas einantis asmuo laikosi egzaminuotojo pasižadėjime nustatytų profesinės etikos nuostatų);
- nesilaikė etikos kodekso (reikalavimo sąžiningai, nepriekaištingai, rūpestingai, atidžiai, profesionaliai ir atsakingai atlikti savo pareigas bei funkcijas).

Darbuotojams buvo paskirtos drausminio poveikio priemonės (metus nemokėti priedo prie atlyginimo), darbuotojai įspėti apie pasikartojančio pažeidimo pasekmes – būtų nutraukta darbo sutartis darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės.²

Taip pat buvo vertinta VĮ „Regitra“ antikorpucinė aplinka.

VĮ „Regitra“ sudaryta galimybė darbuotojams ir kitiems asmenims kreiptis ir informuoti apie galimus korupcinio pobūdžio pažeidimus pasitikėjimo telefonu, elektroniniu paštu arba užpildžius anoniminę formą internetu.

VĮ „Regitra“ pranešimai, gauti pasitikėjimo linija, šiuo metu tvarkomi vadovaujantis VĮ „Regitra“ pasitikėjimo linija pateiktų pranešimų nagrinėjimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), patvirtintu įmonės generalinio direktoriaus 2018 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. V-157 „Dėl valstybės įmonės „Regitra“ pasitikėjimo linija pateiktų pranešimų nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Vadovaujantis Aprašu, apie visus pasitikėjimo linija gautus pranešimus realiuoju laiku elektroniniu paštu informuojami Įmonės generalinis direktorius, generalinio direktoriaus pavaduotojas, Vidaus audito skyriaus vadovas ir VPKVS vyriausiasis specialistas, vykdamas korupcijos prevencijos Įmonėje funkcijas (jo nesant – to paties skyriaus vyresnysis specialistas).

¹ Vadovujamasi Rekomendacijomis, kuomet - vertinama, kad įstaigos (įstaigos valdymo sričiai priklausančios įstaigos, padalinio) veikla atitinka šį kriterijų, neatsižvelgiant į minėtų neteisėtų veikų tyrimo baudžiamojo proceso (administracinio teisės pažeidimo bylos nagrinėjimo ar tarnybinio nusižengimo tyrimo) stadiją.

² Valstybinės įmonės „Regitra“ 2019 m. balandžio 12 d. generalinio direktoriaus įsakymai Nr. P-53, P-54, P-55 „Dėl darbo pareigų pažeidimo ir drausminio poveikio priemonių taikymo“

1 lentelė. VI „Regitra“ pasitikėjimo linija.

2018 m.*	2019 m. I ketv.**
Per 2018 m. pasitikėjimo telefonu +370 5 215 2511 buvo bandoma skambinti net 101 kartą, tačiau tik 9 atvejais buvo palikta naudingos informacijos arba pateikti konkretūs klausimai.	Per 2019 m. I pusmetį pasitikėjimo telefonu +370 5 215 2511 buvo skambinama 28 kartus, tačiau tik 2 atvejais buvo palikta informacija
Per 2018 m., užpildžius internetinę formą, buvo pateikti 9 pranešimai, iš kurių 4 sutapo su pasitikėjimo telefonu pateikta informacija, ją papildė.	per I pusmetį buvo gauta 13 pranešimų
Elektroniniu paštu pranesk@regitra.lt gauti 5 pranešimai (visi gauti per antrą 2018 m. pusmetį).	Elektroniniu paštu pranesk@regitra.lt gauti 7 pranešimai.
Be to, 1 pranešimas gautas per Specialiųjų tyrimų tarnybą bei dar 3 pranešimai gauti per Įmonės Bendrąjį pagalbos centrą ir elektroniniu paštu persiųsti registruoti.	2 pranešimai buvo gauti per VRM Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrių, abu dėl vairavimo egzaminų Vilniaus filiale
Per 2018 DVS buvo įregistruota 20 pranešimų, kurie buvo pateikti susipažinti Įmonės generaliniam direktoriui.	Per 2019 m. I pusmetį DVS buvo įregistruoti 24 pranešimai, kurie buvo pateikti susipažinti Įmonės generaliniam direktoriui
12 atvejų pranešimai buvo susiję su egzaminavimo, vairuotojų pažymėjimų išdavimo/keitimo ar neteisėtos pagalbos egzaminuojant klausimais, 3 atvejai – su transporto priemonių registravimo klausimais, 1 atvejis – su tarnybinio transporto panaudojimu, 2 atvejai – su darbuotojų elgesiu ir 1 atveju buvo skundžiamasi dėl neva padalinyje neatliekamų elektroninių paslaugų.	11 atvejų pranešimai buvo susiję su egzaminavimo ar neteisėtos pagalbos egzaminuojant klausimais, 1 – vairuotojų pažymėjimų išdavimo/keitimo, 3 atvejai – su transporto priemonių registravimo klausimais, 4 atvejai – su numerio ženklų išdavimu, 1 atvejis – su asmens duomenų galimu išviešinimu, 4 kiti atvejai – su darbuotojų elgesiu ir pareigų neatlikimu, patalpų būkle ir nepritaikymu neįgaliesiems, veiklos organizavimu
Pagal generalinio direktoriaus pavedimus patikrinus informaciją, 14 atvejų ji nepasitvirtino, 2 atvejais, susijusiais su vairuotojų egzaminavimu arba tarpininkavimu egzaminuojant, informacija perduota toliau nagrinėti teisėsaugos institucijoms (kortelės DS-16, ir DS-28), iš jų. 1 atveju buvo anuliuoti egzamino rezultatai (kortelė DS-16), 1 atveju teisės aktais nustatyta tvarka pareiškėjui leista pakartotinai laikyti egzaminą (kortelė DS-23, papildomai pateikta apeliacija, reg. kortelė D-37572), 1 atveju dėl transporto priemonių registravimo parengtas išsamus laiškas Specialiųjų tyrimų tarnybai (kortelė DS-24), 1 atveju (kortelė DS-13) informacija perduota asociacijai „Transeksa“ ir 1 atveju (kortelė DS-10) informacija perduota Lietuvos transporto saugos administracijai.	Pagal pateiktus pranešimus surinkus ir įvertinus informaciją, darytina išvada, kad pasitvirtino 7 atvejai (1 – VP išdavimo, 2 – egzaminavimo, 1 TP registracijos, 2 – numerio ženklų išdavimo ir 1 – patalpų nepritaikymo neįgaliesiems atvejais). Dar 8 atvejais, nors konstatuota, kad pranešimuose pateikti skundai iš esmės nepasitvirtino, jie buvo įvertinti kaip prevenciškai naudingi, siekiant pagerinti klientų aptarnavimą ir išvengti jų nepasitenkinimo ateityje. Likusiuose 9 pranešimuose pateikta informacija nepasitvirtino

* Administravimo departamento Veiklos planavimo ir kokybės valdymo skyriaus vyriausiojo specialisto V.J. 2019 m. sausio 31 d. tarnybinis pranešimas VI „Regitra“ generaliniam direktoriui „Dėl 2018 m. valstybinės įmonės „Regitra“ pasitikėjimo linija gautų pranešimų“

** Administravimo departamento Veiklos planavimo ir kokybės valdymo skyriaus vyriausiojo specialisto V.J. 2019 m. liepos 25 d. tarnybinis pranešimas VI „Regitra“ generaliniam direktoriui „Dėl 2019 m. I pusmetį valstybinės įmonės „Regitra“ pasitikėjimo linija gautų pranešimų“

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* veikla pagal šį kriterijų gali būti stebima, yra būtinos darbuotojų etikos, elgesio ir antikorupcines žinias ir bendrąsias profesines kompetencijas stiprinančios priemonės.

II kriterijus – Pagrindinės funkcijos yra veiklos kontrolė ar priežiūra.

VĮ „Regitra“ įstatymų ir kitų teisės aktų, suteikiančių įgaliojimus vykdyti kontrolės ir priežiūros funkcijas, pagrindu yra patvirtinusi būtinus teisės aktus, detaliai nustatančius kontrolės ir priežiūros veiksmų, procedūrų vykdymo formą, tvarką, periodiškumą.

Įmonė *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje nepavaldžių subjektų atžvilgiu vykdo kontrolės ir priežiūros funkciją (t.y. kaip laikosi įstatymų), t.y. VĮ „Regitra“ suteikti įgaliojimai vykdyti veiklą, skirtą prižiūrėti, kaip jiems nepavaldūs fiziniai asmenys laikosi teisės aktų reikalavimų *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje.

Vykdamas funkcijas *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje vadovaujamasi keletu įstatymų, VRM ministro įsakymais, VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus įsakymais:

1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. balandžio 3 d. įsakymas Nr. 1V-121 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2007, Nr. 40-1520).

2. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. 1V-516 „Dėl reikalavimų motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminuotojams aprašo patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2012, Nr. 82-4310).

3. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. 1V-329 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2008, Nr. 106-4061).

4. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. 1V-578 „Dėl vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. 1V-329 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Valstybės žinios, 2012, Nr. 93-4794).

5. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. 1V-328 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2008, Nr. 106-4060).

6. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 1V-800 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. 1V-328 „Dėl motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Valstybės žinios, 2012, Nr. 132-6732).

7. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. liepos 29 d. įsakymas Nr. 1V-418 „Dėl motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimo atėmimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Valstybės žinios, 2009, Nr. 96-4079).

8. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2017 m. rugsėjo 29 d. įsakymas Nr. V-197 „Dėl Valstybinės įmonės „Regitra“ darbuotojų etikos kodekso patvirtinimo.

9. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2017 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. V-201 „Dėl motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašo patvirtinimo“.

10. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-169 „Dėl apeliacinės komisijos nuostatų patvirtinimo“.

11. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2011 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. V-195 „Dėl vairuotojų mokytojų ir vairavimo instruktorių egzaminavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymas Nr. (1.1E)-V-132 „Dėl registravimosi laikyti egzaminą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

13. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2013 m. sausio 29 d. įsakymas Nr. V-31 „Dėl praktinio egzamino vaizdo ir garso duomenų tvarkymo ir duomenų įrašymo įrangos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

14. Valstybės įmonės „Regitra“ generalinio direktoriaus 2019 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. V-116 „Dėl egzaminuotojų kompetencijos vertinimo tvarkos ir reikalavimų egzaminavimo kokybei užtikrinti tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2015 m. buvo identifikuotos kelios *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srities rizikos. Žemiau pateikiama identifikuotų rizikų situacija 2019 m. III ketvirtį.

2 lentelė. Rizikos, identifikuotos 2015 m. ir situacija 2019 m. III ketv.

Eil. Nr.	Identifikuotas galimas rizikos veiksnys 2015 m.*	Situacija 2019 m. III ketv.
1.	<p><i>Netinkamas darbuotojų požiūris į vykdomas funkcijas, profesinės etikos nuostatų laikymąsi.</i></p> <p>Sprendimas. Parengti ir patvirtinti VĮ „Regitra“ darbuotojų etikos kodeksą, Egzaminuotojų kompetencijos vertinimo tvarkos ir reikalavimų egzaminavimo kokybei užtikrinti tvarkos aprašą (žr. aukščiau, teisės aktų sąrašė)</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Darbuotojų požiūris į vykdomas funkcijas tinkamas, vadovaujamosi profesinės etikos nuostatomis</p>
2.	<p><i>Egzaminuotojų interesų konfliktas dėl jų artimų sąsajų su vairavimo mokyklomis.</i></p> <p>Sprendimas. Parengtas VĮ „Regitra“ darbuotojų etikos kodeksas, darbuotojai privalo deklaruoti interesus, kaip numatyta Viešų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnybos įstatyme</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Laikomasi profesinės etikos nuostatų, deklaruojami interesai nustatyta įstatymo tvarka. Pretendentai į egzaminuotojus pildo viešų ir privačių interesų derinimo deklaracijas, kurios pateikiamos prieš įdarbinimą</p>
3.	<p><i>Neobjektyvus ir formalus praktikos egzaminus priimančių egzaminuotojų veiklos vertinimas.</i></p> <p>Sprendimas. Parengtas ir patvirtintas Egzaminuotojų kompetencijos vertinimo tvarkos ir reikalavimų egzaminavimo kokybei užtikrinti tvarkos aprašas (žr. aukščiau, teisės aktų sąrašė)</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Darbą stebi vyresnieji specialistai. Atliekama nuolatinė kontrolė – tiek stebint darbą egzaminavimo metu, tiek peržiūrint vaizdo registratorių įrašus. Sudarytos</p>

Eil. Nr.	Identifikuotas galimas rizikos veiksnys 2015 m.*	Situacija 2019 m. III ketv.
		sąlygos teikti apeliaciją (dėl rezultatų) ar skundą (dėl situacijų, elgesio, kt.)
4.	<p><i>Praktikos egzaminus priimančių vyresniųjų specialistų darbo kokybės trūkumas dėl vidinės kontrolės stokos.</i></p> <p>Sprendimas. Buvo siūlyta užtikrinti vyresniųjų specialistų priežiūrą</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Šiuo metu darbą nuolat stebi vyresnieji specialistai, atliekama nuolatinė veiklos kontrolė. Galima pateikti apeliaciją, skundą</p>
5.	<p><i>Teisės vairuoti transporto priemonę įgijimas ar susigrąžinimas neteisėtu būdu paperkant vieną ar kelis VĮ „Regitra“ darbuotojus.</i></p> <p>Sprendimas. Buvo siūlyta rotacija tarp VĮ „Regitra“ filialų</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Rotacija nebuvo įgyvendinta dėl (1) didelių kaštų ir (2) darbo specifikos, kuri reikalauja gerai žinoti miesto ar rajono išplanavimą, gatvių ypatybes (būtų gaištamas laikas susipažįstant su nauja vietoje). Vykdomas atsitiktinės eilės užtikrinimas perduodant užsiregistravusių asmenų duomenis egzaminuotojams „on-line“ būdu – tiek dideliuose, tiek mažuose filialuose</p>
6.	<p><i>Subjektyvus vertinimas, galintis lemti egzamino rezultatą.</i></p> <p>Sprendimas. Siūlyta patobulinti Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų apraše naudojamas sąvokas, kaip „deramas atsargumas“ „netinkamas ir nepakankamai greitas reagavimas“</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Egzaminuotojai priima sprendimus, kurie detalizuoti Motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų apraše. Nedideli pakeitimai patvirtinti atnaujinus Aprašą 2017 m. rugsėjo 23 d.</p>
7.	<p><i>Tinkamų egzaminavimo sąlygų neužtikrinimas, galintis lemti egzamino rezultatą.</i></p> <p>Sprendimas. Siūlymai nebuvo pateikti</p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Egzaminų metų daromas vaizdo ir garso įrašas. Egzaminuotojai kontroliuojami darbo vietose, peržiūrimi vaizdo įrašai. Yra galimybė pateikti apeliaciją (dėl rezultato) ir skundą (dėl situacijos, įvykio elgesio, kt.)</p>
8.–10.	<p><i>Netinkamas egzaminuotojo elgesys praktikos egzamino, laikomo transporto priemone, kurioje nėra sumontuota vaizdo ir garso duomenų fiksavimo įranga, metu.</i></p>	<p>Rizika valdoma.</p> <p>Visose VĮ „Regitra“ transporto priemonėse, kurios naudojamos</p>

Eil. Nr.	Identifikuotas galimas rizikos veiksnys 2015 m.*	Situacija 2019 m. III ketv.
	<p><i>Egzaminų metu naudojamos įrašymo įrangos neveikimas arba netinkamas veikimas.</i></p> <p><i>Egzamino vaizdo ir garso duomenų praradimas.</i></p> <p>Sprendimas. Siūlyta sumontuoti stacionarią vaizdo ir garso duomenų įrašymo įrangą</p>	<p>egzaminuojant, sumontuota stacionari vaizdo ir garso duomenų įrašymo įranga. Vadovaujamasi Praktinio egzamino vaizdo ir garso duomenų tvarkymo ir duomenų įrašymo įrangos naudojimo tvarkos aprašu</p>
11.	<p><i>Atvejai, kai egzaminą laiko vienas asmuo (pateikdamas ne savo asmens dokumentą), o teisę vairuoti transporto priemonę įgyja ar susigrąžina kitas asmuo.</i></p> <p>Sprendimas. Siūlyta diegti biometrines sistemas</p>	<p>Biometrinės sistemos nėra įdiegtos.</p> <p>Rizika valdoma.</p> <p>Asmens tapatybė tikrinama kelis kartus: prieš teorijos egzaminą, pateikiant asmens tapatybės dokumentus ir kitus būtinus dokumentus; egzaminavimo klasėje, atvykus laikyti praktinio vairavimo egzamino, – asmenį registruojančio VĮ „Regitra“ darbuotojo bei egzaminuotojo</p>

* Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2015-10-22 d. raštas Specialiųjų tyrimų tarnybai Nr. 1D-8448(56)-<https://www.stt.lt/lt/menu/korupcijos-prevencija/korupcijos-pasireiskimo-tikimybe/2015-metu-motyvuotos-issvados/interaktyvus> [žiūrėta 2019-09-10].

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis pagal šį kriterijų gali būti stebima.

III kriterijus – Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

VĮ „Regitra“ nėra valstybės tarnautojų. Asmenys, vykdančys valstybės pavestas funkcijas yra sudarę darbo sutartis ir veiklų užkardymo aspektu gali būti prilyginami valstybės tarnautojams.

VĮ „Regitra“ pagrindiniai veiklos uždaviniai, funkcijos ir darbo organizavimas nustatyti kiekvieno struktūrinio padalinio veiklos nuostatuose. Pareigybių paskirtis, funkcijos, atsakomybė ir atskaitomybė detalizuojama atskirų padalinių nuostatuose, detalai ir išsamiai apibrėžiant funkcijas, nurodant jų pavaldumą ir atsakomybę, taip pat darbuotojų pareiginėse instrukcijose. Remdamiesi įstaigoje priimtais teisės aktais, darbuotojai už savo veiklą atsiskaito vadovui. Su užimamos pareigybės aprašymu darbuotojai supažindinami pasirašytinai. Nuolat peržiūrimi ir tikslinami pareigybių aprašymai, atliekami reikalingi pakeitimai, atsižvelgiant į pasikeitusias konkrečių padalinių funkcijas bei darbo funkcijų perskirstymą.

Buvo atliktas teisės aktų antikorporacinis įvertinimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo ir Teisės aktų projektų antikorporacinio vertinimo taisyklių (toliau –

Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. Nutarimu Nr. 243, nuostatomis. Buvo įvertinti 5 teisės aktai, VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus įsakymai, reglamentuojantys *vairavimo įgūdžių patikrinimą*:

1. VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. V-73 „**Dėl praktinio egzamino vaizdo ir garso duomenų tvarkymo ir duomenų įrašymo įrangos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo**“;

2. VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. V-169 „**Dėl apeliacinės komisijos nuostatų patvirtinimo**“;

3. VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2019 m. liepos 9 d. įsakymas Nr. V-116 p „**Dėl egzaminuotojų kompetencijos vertinimo tvarkos ir reikalavimų egzaminavimo kokybei užtikrinti tvarkos aprašo patvirtinimo**“;

4. VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymas Nr. (1.1E)-V-132 „**Dėl registravimosi laikyti egzaminą tvarkos aprašo patvirtinimo**“;

5. VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2017 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. V-201 „**Dėl motorinės transporto priemonės valdymo įgūdžių ir gebėjimų vertinimo kriterijų bei metodų aprašo patvirtinimo**“ (VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus 2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. V-201 redakcija).

Įvertinus teisės aktus, atkreiptas dėmesys į šių teisės aktų būtiną tobulinimą egzaminavimo proceso paspartinimo už nustatytą fiksuotą mokestį, vertėjo dalyvavimo, apeliacijos pateikimo procedūrų (įvedant mokestį, supaprastintą mediaciją), technologinių atnaujinimų, identifikuojant asmens tapatybę, kryptimis.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis pagal šį kriterijų gali būti stebima.

IV kriterijus – Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* funkcija yra susijusi su leidimų suteikimu ar apribojimu. Detalus veiklos reglamentavimas, vidaus ir išorės kontrolės priemonės ir būdai, taip pat iš išorės atliekama veiklos kontrolė neleidžia pasireikšti korupcijai.

Egzaminavimo kontrolei ir kokybei užtikrinti visų pirma taikoma tinkama egzaminuotojų atranka, jiems keliami aukšti profesiniai ir asmeninių kompetencijų ir vertybiniai reikalavimai. Taip pat vykdoma egzaminuotojų veiklos kontrolė – tiek egzaminų metu, tiek peržiūrint vaizdo įrašus. Egzaminuojamieji gali pateikti apeliaciją (rezultatams užginčyti) arba skundą (situacijai, elgesiui ar įvykiui nurodyti). Sudaryta nuolatinė Apeliacijos komisija iš 8 narių. Apeliacijos nagrinėjimo proceso metu turi dalyvauti ne mažiau kaip 3 nariai. Yra numatyta vaizdo ir garso įrašų peržiūrėjimo procedūra. Numatyti terminai, per kiek laiko turi būti pateikiama apeliacija ir skundas, per kiek laiko jie turi būti išnagrinėti.

Perlaikantys *vairavimo įgūdžių patikrinimo* egzaminą asmenys sudaro apie 50 proc. visų laikiusiųjų. Apeliaciją pateikia apie 0,05 proc. laikiusiųjų. Patenkinamas tik 12 proc. pateiktų apeliacijų. O darbo valandos dėl 1-os apeliacijos sudaro iki 10 astronominių val. ir įtraukia nuo 6 iki 10 VĮ „Regitra“ darbuotojų.

2018 metais buvo pateikta 131 apeliacija (dėl teorijos ir praktinių egzaminų, įskaitant ir tas, kurios buvo nenagrinėtos dėl netinkamos formos). Egzaminų rezultatai anuliuoti 16 atvejų.

Įmonės klientai, nesutinkantys su egzaminų rezultatais, turi teisę pateikti apeliaciją ir būti informuoti apie jos nagrinėjimo rezultatus. Vien tik per 2019 m. I pusmetį Įmonės Apeliacijos komisija gavo 59 klientų apeliacijas, tai sudaro 0,05 procento visų laikusiųjų egzaminus skaičiaus. Didžiausią dalį apeliacijų sudaro atvejai, kai skundžiami praktikos egzaminuotojo priimti sprendimai dėl egzaminų rezultatų.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* funkciją reglamentuojantys teisės aktai yra nuolat tobulinami, siekiant maksimaliai išnaudoti turimus išteklius VĮ „Regitra“ funkcijoms atlikti ir keliams galimai korupcijai pasireikšti užkirsti.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis **atitinka šį kriterijų**.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis pagal šį kriterijų gali būti stebima.

V kriterijus –Daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis detalai reglamentuota. Procedūra: detalai tvarkų aprašuose nustatyta proceso dalyvių – egzaminuojamųjų ir egzaminuojančiųjų – atliekamų veiksmų eiga; technologinės priemonės: IT sistema atsitiktine tvarka parenka dalyvius; *vairavimo įgūdžių patikrinimo* klaidos fiksuojamos egzaminuotojo nešiojamojoje planšetėje; egzaminų rezultatui fiksuoti taikomos vaizdo ir garso įrašymo priemonės, yra apeliacijų, skundų nagrinėjimo tvarka, numatyti jų nagrinėjimo terminai.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis **atitinka šį kriterijų**.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* sritis pagal šį kriterijų gali būti stebima.

VI kriterijus –Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

VĮ „Regitra“ veikla nėra susijusi su valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija. Vykdamas *vairavimo įgūdžių patikrinimo* veiklą naudojami Administracinių nusižengimų registre (ANR), Įtariamųjų, kaltinamųjų, nuteistųjų registre (ĮKNR), Gyventojų registras, e-Sveikata (ESPBI IS), Vairavimo mokyklų portalai, naudojami BAR kodų skaitytuvai. Tačiau biometrinės sistemos, duomenų prieinamumas per asmens tapatybės dokumentuose esantį NFC lustą dar nėra taikomi.

VĮ „Regitra“, vykdančiai *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srities funkcijas, galėtų būti suteiktos didesnės teisės Gyventojų registre disponuoti platesnėmis galimybėmis, gaunant asmens veido atvaizdą. Darbuotojai, aptarnaudami klientus ir tikrindami asmens tapatybės dokumentus, turėtų matyti asmens tapatybės dokumento turėtojo atvaizdą (fotonuotrauką) ir Gyventojų registro duomenų bazėje esantį asmens atvaizdą. Tai leistų sumažinti asmens tapatybės dokumento klastojimo, egzaminų laikančių egzaminus neteisėto atstovavimo, apgaulės egzaminų metu atvejus.

VĮ „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* veikla **neatitinka šio kriterijaus**.

VII kriterijus – Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės VI „Regitra“ *vairavimo įgūdžių patikrinimo* srityje. VI „Regitra“ korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atlieka kiekvienais metais.

Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) kartu su VI „Regitra“ atliko šios srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą. VRM informaciją pateikė STT.³

VI „Regitra“ vykdoma *vairavimo įgūdžių patikrinimo* veikla **neatitinka šio kriterijaus.**

IŠVADA. Atlikus tikimybių pasireikšti korupcijai analizę, VI „Regitra“ atliekama funkcija – *vairavimo įgūdžių patikrinimas* – priskirtina prie turinčių tikimybę pasireikšti korupcijai, nes **atitinka Rekomendacijų I, II, III, IV ir V kriterijus.**

Įvertinus pateiktą informaciją, tikslinga inicijuoti:

1. Parengti antikorpucinę reklamą, orientuotą į sąžiningą egzaminavimą VI „Regitra“ ir pranešėjus.
2. Stiprinti darbuotojų informuotumą apie veiksmus, susidūrus su korupcinio pobūdžio veikomis, poveikiu.
3. Korupcijos prevencijos mokymus;
4. Viešųjų ir privačių interesų derinimo (VI „Regitra“) mokymus.
5. Etikos ir elgesio mokymus.
6. Profesinių gebėjimų tobulinimo mokymus.

Įvertinus teisės aktus, atkreiptas dėmesys į jų tobulinimą šiomis kryptimis:

1. Įvertinti, ką reikia keisti egzaminavimo procese, kai turi dalyvauti vertėjas.
2. Išanalizuoti klausimą dėl supaprastintos mediacijos (derybų) proceso prieš priimant apeliaciją arba prieš priimant sprendimą dėl komisijos sukvietimo apeliacijai nagrinėti;
3. Įvesti mokestį teikiant apeliaciją.
4. Svarstyti egzamino paspartinimo galimybes, sudarant sąlygas laikyti egzaminą per 2-5 dienas.
5. Būtina taikyti prevencines priemones nekonkliudentiniais veiksmais egzaminuotojams daromam poveikiui. Tikslinga VI „Regitra“ Klientų aptarnavimo standarte ir (ar) VI „Regitra“ Darbuotojų etikos kodekse numatyti formuluotę, draudžiančią aptarti / aptarinėti būsimo ar buvusio kliento kokybinius ar charakteristikos duomenis;
6. Diegti biometrines sistemas, asmens tapatybės dokumentų nuskaitymo technologijas asmens tapatybei nustatyti.
7. Peržiūrėti šiuos teisės aktus:
 - 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymą Nr. V-169 „Dėl apeliacinės komisijos nuostatų patvirtinimo“;
 - 2018 m. rugpjūčio 13 d. įsakymą Nr. (1.1E)-V-132 „Dėl registravimosi laikyti egzaminą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Siūlome šias priemones įtraukti į priemonių planą.

³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2015-10-22 d. raštas Specialiųjų tyrimų tarnybai Nr. 1D-8448(56)-<https://www.stt.lt/lt/menu/korupcijos-prevencija/korupcijos-pasireiskimo-tikimybe/2015-metu-motyvuotos-ismados/> [interaktyvus] [žiūrėta 2019-09-10].

3 lentelė. Galimų priemonių planas

Eil. Nr.	Eil. Nr. Priemonės	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiami rezultatai	Laukiamo rezultato kriterijai
1.	Tobulinti VĮ „Regitra“ transporto priemonių vairavimo įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo procedūras	VĮ „Regitra“,	2020 m. II ketv.	<ul style="list-style-type: none"> • įvertintos teisinės galimybės įvesti mokestį už egzamino paspartinimo procedūras, sudarant sąlygas išlaikyti egzaminą per 2-5 dienas; • įvertintas mokesčio įvedimas pateikiant apeliaciją; • įvertinta supaprastintos mediacijos (derybų) taikymo galimybės apeliacijos procese; • įvertintos biometrinių sistemų diegimo galimybės • įvertintos asmens tapatybės dokumentų nuskaitymo technologijų diegimas ir tobulinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • patobulintos VĮ „Regitra“ transporto priemonių vairavimo įgūdžių ir gebėjimų patikrinimo procedūros; • mažesnis apeliacijų skaičius; • išsiųsti pasiūlymai suinteresuotoms institucijoms ir partneriams su siūlymais kaip tobulinti saugaus eismo užtikrinimą
2.	Stiprinti vertėjų paslaugų egzaminavimo procese patikimumą	VĮ „Regitra“	2020 m. II ketv.	<ul style="list-style-type: none"> • reglamentuota vertėjo dalyvavimo procedūra, nustatytos jo patikimumo atliekamam darbui sąlygos 	<ul style="list-style-type: none"> • atliktas vertėjų samdos vertinimas • priimtas sprendimas dėl vertėjų paslaugų teikimo
3.	Peržiūrėti VĮ „Regitra“ darbuotojų etikos kodekso nuostatas, numatant papildomus apribojimus viešai vertinti klientus	VĮ „Regitra“	2020 m. III ketv. pb.	<ul style="list-style-type: none"> • aptarta formuluotė, griežtinanti situacijas draudžiant iš anksto ar po egzamino, darbe ar ne darbo metu aptarinėti kliento kokybinius ar charakteristikos 	parengtas VĮ „Regitra“ darbuotojų etikos kodekso projektas su griežtinančia klientų vertinimo nuostata

Eil. Nr.	Eil. Nr. Priemonės	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Laukiami rezultatai	Laukiamo rezultato kriterijai
				duomenis (siekiant sumažinti aukštesnės grandies vadovybės poveikį egzaminuotojams)	
4.	Parengti antikorpucinę reklamą, orientuotą į sąžiningą egzaminavimą VĮ „Regitra“ ir pranešėjus	VĮ „Regitra“, VRM, Susisiekimo ministerija	2021 m. III ketv.	<ul style="list-style-type: none"> • parengta reklama, transliuojama VĮ „Regitra“ patalpose • (esant papildomam finansavimui), parengta reklama, orientuota į saugų vairavimą ir būtiną patikimą egzaminavimą, pranešėjus, skatinant juos pranešti 	<ul style="list-style-type: none"> • parengta reklama • inicijuota diskusija viešoje erdvėje (straipsniai, pranešimai, reportažai)
5.	Stiprinti darbuotojų informuotumą – kaip elgtis susidūrus su korupcinio pobūdžio veikomis, (tiesioginiu ir netiesioginiu) poveikiu	VRM, VĮ „Regitra“	2020 m. II ketv.	<ul style="list-style-type: none"> • organizuoti mokymai šiomis temomis: <ul style="list-style-type: none"> ✓ korupcijos prevencijos (praktiniai, situaciniai); ✓ viešųjų ir privačių interesų derinimo; ✓ etikos ir elgesio (praktiniai, situaciniai) 	<ul style="list-style-type: none"> • parengtas mokymų planas • vykdyti mokymai

Valstybės įmonės „Regitra“

generalinis direktorius

Dalius Prevelis